

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

4 Νοεμβρίου 2020

AMI-Pay GR-NSG

Outcome

Advisory Group on Market Infrastructures for Payments – National Stakeholder Group

Τετάρτη 4 Νοεμβρίου 2020, 10:00 – 14:00

(Μέσω τηλεδιάσκεψης WebEx)

1. Καλωσόρισμα και έγκριση της ημερησίας διάταξης

Ο προεδρεύων θα καλωσορίσει τα μέλη και θα παρουσιάσει την ημερησία διάταξη.

Outcome

Το προεδρείο καλωσόρισε τα μέλη στην 5^η συνάντηση του AMI-Pay GR-NSG (μέσω τηλεδιάσκεψης), παρουσίασε την ημερησία διάταξη και τόνισε ότι οι ενημερώσεις αναφορικά με το TIPS και το CBDC αποτελούν προτεραιότητες για τη συνάντηση. Επίσης, επαναβεβαιώθηκε στα μέλη, η διαθεσιμότητα της ΤτΕ στο πλαίσιο του καταλυτικού της ρόλου για την υποβολή ζητημάτων που αφορούν τη συμμετοχή τους στο TIPS.

Ο Διευθυντής της ΔΣΠΔ κος Μ. Μιχαλόπουλος σε παρέμβασή του τόνισε τη σημασία του TIPS και τη δυνατότητά του να αποτελέσει την back-end υποδομή «ομπρέλα» για την παροχή μιας πλειάδας τελικών λύσεων άμεσων πληρωμών από τους ΠΥΠ ενώ υπογράμμισε ότι η υποδομή είναι έτοιμη προς χρήση. Επίσης, παρότρυνε τόσο τους ΠΥΠ όσο και τη ΔΙΑΣ να αξιοποιήσουν ως κοινότητα τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την πρόσφατη απόφαση του ΔΣ της ΕΚΤ αναφορικά με την επέκταση της περιμέτρου του TIPS και την πανευρωπαϊκή προσβασιμότητα ανεξάρτητα από το όποιο παρελκόμενο κόστος ανάπτυξης. Τέλος, επισήμανε ότι το ψηφιακό νόμισμα κεντρικής τράπεζας δεν είναι πλέον μια αφηρημένη έννοια αλλά αποτελεί πραγματικότητα και βρίσκεται στο επίκεντρο των ερευνητικών προσπαθειών του Ευρωσυστήματος.

Τα μέλη συμφώνησαν στο πρόγραμμα της συνάντησης το οποίο ακολούθως εγκρίθηκε.

2. Ενοποίηση T2/T2S

Ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις του έργου ενοποίησης T2/T2S. Διάλογος με την κοινότητα για την πρόοδο του έργου.

Outcome

Η κοινότητα ενημερώθηκε από τον προεδρεύων πως στις 28 Ιουλίου 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία του έργου T2-T2S Consolidation κατά ένα έτος, δηλαδή για το Νοέμβριο του 2022 (αντί του Νοεμβρίου του 2021). Συνεπώς, το Ευρωσύστημα αποφάσισε την αναβολή της ημερομηνίας έναρξης του έργου κατά 12 μήνες, ως αποτέλεσμα του 1^{ου} κύματος της πανδημίας COVID-19 που επηρέασε την ετοιμότητα της αγοράς να συμμετάσχει άμεσα στο έργο, αλλά και της απόφασης της SWIFT να παρατείνει την μετάπτωση των cross-border payments στο ISO 20022 κατά ένα έτος. Επισημάνθηκε ότι πρόσφατα (23 Οκτωβρίου του 2020), το Διοικητικό

Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει και την ημερομηνία έναρξης του έργου ECMS κατά ένα έτος (από το Νοέμβριο του 2022 στο Νοέμβριο του 2023).

Στην συνέχεια παρουσιάστηκε, από τον αρμόδιο του έργου, ο επαναπρογραμματισμός των κομβικών σημείων και δόθηκε έμφαση στα ακόλουθα σημεία:

1. NSP4: Network Service Providers procurement completed, που αφορά την υπογραφή συμβολαίου με τον NSP και έχει καταληκτική ημερομηνία 31/03/2021
2. IAD 7: Testing of the internal applications started, που αφορά την έναρξη των δοκιμών των εσωτερικών εφαρμογών και έχει ημερομηνία 01/03/2021
3. NCO1: Network Connectivity test started, με ημερομηνία 01/09/2021

Παρουσιάστηκε επίσης ο τρόπος και τα χρονικά διαστήματα που θα συμπληρώνονται οι Αναφορές Ετοιμότητας από τους φορείς τις αγορές και τέλος έγινε αναφορά στην τιμολόγηση και την εκπαίδευσή των μελών στο νέο σύστημα.

3. Ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στο TIPS

Ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις του έργου. Τοποθέτηση από τα μέλη της κοινότητας σχετικά με τη μελλοντική στρατηγική τους στο πεδίο των άμεσων πληρωμών.

Outcome

Η ΤτΕ παρουσίασε τις εξελίξεις στο έργο TIPS μετά την τελευταία απόφαση του ΔΣ της ΕΚΤ της 22/7/2020 για την επίτευξη πανευρωπαϊκής προσβασιμότητας στις άμεσες πληρωμές και την προώθηση των άμεσων πληρωμών ως την νέα κανονικότητα στις πληρωμές λιανικής.

Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι αλλαγές που διασφαλίζουν πανευρωπαϊκή προσβασιμότητα, οι νέες επιλογές, οι προϋποθέσεις διασύνδεσης καθώς και αναλυτικό χρονοδιάγραμμα με κομβικές ημερομηνίες έως την υλοποίηση της αλλαγής, στις 15 Δεκεμβρίου του 2021. Τονίστηκαν τα εξής:

1. Σύμφωνα με το **1^ο Μέτρο: Όλοι οι ΠΥΠ συμβατοί με το SCT Inst scheme και προσβάσιμοι στο TARGET2 πρέπει να αποκτήσουν επίσης πρόσβαση σε λογαριασμό ρευστότητας κεντρικής τράπεζας TIPS** είτε ως συμμετέχοντες είτε ως προσβάσιμα μέρη (π.χ. μέσω του λογαριασμού ενός άλλου ΠΥΠ το οποίο συμμετέχει)
 - 1.1 **Οι έμμεσοι συμμετέχοντες ή οι addressable BICs συμβατοί με το σχήμα SCT Inst** θα καταχωρούνται **μόνο αν τηρούν ένα TIPS DCA ή αν είναι προσβάσιμοι μέσω ενός άλλου κατόχου TIPS DCA (CMB)**
 - 1.2 Η προσβασιμότητα σε ένα λογαριασμό TIPS κεντρικής τράπεζας είναι απαραίτητη, αλλά δεν υποχρεώνει τις τράπεζες να χρησιμοποιούν αυτόν το λογαριασμό για το διακανονισμό των άμεσων πληρωμών που εκκινούν
2. Σύμφωνα με το **2^ο Μέτρο: Όλα τα ACHs που προσφέρουν υπηρεσίες άμεσων πληρωμών** πρέπει να μεταφέρουν τους τεχνικούς λογαριασμούς τους από το TARGET2 στο TIPS

Συνεπώς, τα Μέτρα 1 και 2 εξασφαλίζουν ότι όλοι οι συμμετέχοντες: α) είναι προσβάσιμοι, ανεξαρτήτως του λογαριασμού (ACH ή TIPS DCA (CMB)) που χρησιμοποιούν για τις άμεσες πληρωμές τους και, β) διακανονίζουν τις άμεσες πληρωμές τους 24/7/365 σε χρήμα κεντρικής τράπεζας

Μετά από σχετικά ερωτήματα της Κοινότητας, η ΤτΕ έδωσε τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

- i) Ο διακανονισμός των άμεσων πληρωμών των συμμετεχόντων ΠΥΠ στο TIPS είναι δυνατός είτε σε TIPS λογαριασμό DCA (CMB) είτε μέσω του συμψηφιστικού συστήματος (ως Instructing party ή ως Ancillary system party)
- ii) Το μοντέλο **ASI 6RT δεν θα είναι διαθέσιμο για το διακανονισμό άμεσων πληρωμών μετά τις 15 Δεκεμβρίου 2021**
- iii) Η ΤτΕ **δεν σκοπεύει στο άμεσο μέλλον να συμμετάσχει ως Participant στο TIPS**

Τέλος επισημάνθηκε, πως στο πλαίσιο της παρακολούθησης του έργου από την κεντρική τράπεζα, σε πρώτη φάση, και μέχρι το 2^ο δεκάημερο του Νοεμβρίου του 2020, θα έχει αποσταλεί ερωτηματολόγιο στους ΠΥΠ σχετικά με τις (μη δεσμευτικές) προθέσεις τους για προσχώρηση στο σχήμα SCT Inst και την ακόλουθη συμμετοχή στο TIPS (βάση του 1^{ου} Μέτρου) έως την 15^η Δεκεμβρίου 2021.

4. Στατιστικές Πληρωμών

Ενημέρωση σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού για τις στατιστικές πληρωμών (ΕΕ) αριθ. 1409/2013 της ΕΚΤ.

Outcome

Το θέμα φιλοξενήθηκε στο πλαίσιο των συναντήσεων AMI-Pay GR-NSG για 2^η συνεχόμενη χρονιά. Ο προεδρεύων επεσήμανε πως επειδή η συλλογή των στοιχείων θα συμπέσει χρονικά με το T2-T2S Consolidation η κοινότητα θα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα την εσωτερική ανάπτυξη του έργου. Στο πλαίσιο αυτό θα αποσταλεί το Δεκέμβριο στους ΠΥΠ επιστολή με το σχετικό χρονοδιάγραμμα, το υπό αναθεώρηση κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις στατιστικές πληρωμών καθώς και το νέο ερωτηματολόγιο. Η κοινότητα ενημερώθηκε πως η ΤτΕ βρίσκεται στη φάση ολοκλήρωσης της διαδικασίας με κύριο γνώμονα το νέο ερωτηματολόγιο να είναι φιλικό προς το χρήστη.

Στην εισαγωγή της παρουσίασης του θέματος, από τον αρμόδιο του έργου, έγινε υπενθύμιση των βασικών εννοιών που αφορούν στις στατιστικές πληρωμών καθώς και του ρόλου των εμπλεκόμενων μερών (ΕΚΤ, ΤτΕ, ΠΥΠ και διαχειριστές Συστημάτων Πληρωμών). Η Κοινότητα ενημερώθηκε για την ανάγκη αναθεώρησης του κανονιστικού πλαισίου, τα βήματα τα οποία έχουν ήδη ολοκληρωθεί για το σκοπό αυτό, και την πρόοδο που έχει συντελεστεί το τελευταίο διάστημα σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού ΕΕ 1409/2013. Παρουσιάστηκαν οι ημερομηνίες κλειδιά για την εφαρμογή του αναθεωρημένου Κανονισμού καθώς και της αναθεωρημένης Κατευθυντήριας Γραμμής ΕΚΤ/2014/15.

Επισημάνθηκε η μεγάλη σημασία της έγκαιρης προετοιμασίας των ΠΥΠ για την ικανοποίηση των πρόσθετων απαιτήσεων και τη διαχείριση του πολύ μεγάλου όγκου δεδομένων ως αποτέλεσμα της ενσωμάτωσης στις στατιστικές πληρωμών των στοιχείων που αφορούν την απάτη στις πληρωμές, την οικονομική πρόβλεψη και το ισοζύγιο διασυννοριακών πληρωμών. Επισημάνθηκε επίσης ότι, η νέα συχνότητα υποβολής των στοιχείων, (τρίμηνη, εξάμηνη και ετήσια), σε συνδυασμό με τον υψηλό βαθμό ανάλυσης των δεικτών που προβλέπεται στον αναθεωρημένο Κανονισμό, δημιουργούν την ανάγκη να εφαρμοστούν νέες διαδικασίες συλλογής και επεξεργασίας των στοιχείων με κύριο χαρακτηριστικό την ελάχιστη εξάρτηση από την ανθρώπινη παρέμβαση.

Η Κοινότητα εισηγήθηκε την ενημέρωση των αρμόδιων Διευθύνσεων των Τραπεζών αναφορικά με το θέμα σε ανώτατο επίπεδο, ώστε να διασφαλιστεί ο ομαλός προγραμματισμός του έργου.

5. Η στρατηγική του Ευρωσυστήματος στον τομέα των πληρωμών λιανικής

Οι πέντε άξονες και οι διαφαινόμενες πρωτοβουλίες της αγοράς.

Outcome

Ο προεδρεύων επεσήμανε πως παρά την ύπαρξη του TIPS, μιας σύγχρονης υποδομής της ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών και ενός αναθεωρημένου κανονιστικού πλαισίου (PSD2), οι πληρωμές λιανικής και ιδίως το σημείο διάδρασης (Point of Interaction - POI) δεν έχουν αναπτυχθεί αντίστοιχα. Έως τώρα, οι κύριες προσπάθειες του Ευρωσυστήματος είχαν επικεντρωθεί στην ανάπτυξη και βελτίωση των ευρωπαϊκών υποδομών πληρωμών λιανικής (δηλαδή το λεγόμενο back-end), όπως τα έργα του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) και του TIPS. Ωστόσο, η πρόοδος αυτή δεν πλαισιώθηκε από μια αντίστοιχη πρόοδο στο χώρο των τελικών λύσεων για τους χρήστες (front-end) που παραμένει κατακερματισμένος και χαρακτηρίζεται από την απουσία μιας πανευρωπαϊκής λύσης. Ο κατακερματισμός αυτός έχει παραλύσει τον ανταγωνισμό και έχει καταπνίξει την καινοτομία σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Συνεπώς γίνεται αντιληπτό πως στρατηγικά απαιτούνται και προωθούνται λύσεις από ευρωπαίους φορείς που θα απευθύνονται σε ευρωπαίους καταναλωτές ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και ανεξαρτησία των συστημάτων πληρωμών και ισχυροποιώντας παράλληλα το ρόλο του ευρώ.

Στη συνέχεια, η κοινότητα ενημερώθηκε για την πορεία διαμόρφωσης της στρατηγικής Ευρωσυστήματος στο πεδίο των πληρωμών λιανικής. Παρουσιάστηκε ειδικότερα πώς η επίδραση της καινοτομίας στις πληρωμές συνέβαλε στη διαφοροποίηση της ανάλυσης από το Ευρωσύστημα και την προσαρμογή του καταλυτικού ρόλου με σκοπό τη διαμόρφωση στρατηγικής πληρωμών λιανικής. Παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι στόχοι της στρατηγικής αυτής ειδικά στο τομέα των άμεσων πληρωμών. Παρουσιάστηκαν συνοπτικά οι πρωτοβουλίες της αγοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αξιολογούνται στο πλαίσιο αυτό και τονίστηκε πως η πρωτοβουλία που προωθείται από το Ευρωσύστημα ως συμβατή με τις προϋποθέσεις της στρατηγικής του, είναι αυτή των 16 ευρωπαϊκών τραπεζών γνωστή ως European Payments Initiative(EPI).

6. Bigtech και η ευρωπαϊκή αγορά πληρωμών

Προκλήσεις, εξελίξεις και πιθανά σενάρια ανάπτυξης.

Outcome

Ο προεδρεύων υπογράμμισε πως η παρατηρούμενη εξάρτηση από μη ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες ενέχει δύο κινδύνους. Ο πρώτος σχετίζεται με τον πειραματικό, ιδιωτικό αλλά και κανονιστικά αμφιλεγόμενο χαρακτήρα ορισμένων εξ' αυτών όπως π.χ. τα stablecoins ενώ ο δεύτερος με την αυτονομία και την ανθεκτικότητα των ευρωπαϊκών συστημάτων πληρωμών.

Η ΤτΕ παρουσίασε τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με τη διείσδυση των BigTech στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια αγορά πληρωμών. Επισήμανε τους κινδύνους που απορρέουν από την ισχυροποίηση των BigTech στη ευρωπαϊκή αγορά. Τόνισε τη σημασία της διατήρησης του ελέγχου των ευρωπαϊκών μέσων πληρωμών. Υπογράμμισε τα οφέλη της συνεργασίας των ΠΥΠ με τις ευρωπαϊκές εταιρίες FinTech. Παρουσίασε τις καινοτόμες τεχνολογίες στον τομέα των πληρωμών και τόνισε τη σημασία ενσωμάτωσης τους από τους ΠΥΠ για την εξεύρεση μιας νέας ισορροπίας. Ανέλυσε τις τεχνολογικές και κανονιστικές προκλήσεις που προκύπτουν από τις νέες τεχνολογίες.

Παρουσιάστηκαν τρία σενάρια δραστηριοποίησης των BigTech στην ευρωπαϊκή αγορά πληρωμών και οι πιθανές συνέπειές τους. Μεταξύ αυτών, κυρίαρχη θέση κατέχει η πρωτοβουλία της Facebook για το ψηφιακό νόμισμα Libra. Αναφέρθηκαν οι προσπάθειες

των κεντρικών τραπεζών για την ανάπτυξη ενός ψηφιακού νομίσματος κεντρικής τράπεζας. Τέλος, υπογραμμίστηκε η σημασία ενός ασφαλούς και εναρμονισμένου ρυθμιστικού πλαισίου, ως βασικό πλεονέκτημα της ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών καθώς και η ανάγκη χάραξης μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής πληρωμών.

7. Ψηφιακό Νόμισμα Κεντρικών Τραπεζών (CBDC): Η στάση του Ευρωσυστήματος

Βασικά χαρακτηριστικά ενός ψηφιακού ευρώ και η προσέγγιση του ΕΣΚΤ.

Outcome

Ο προεδρεύων επεσήμανε πως σήμερα, και καθώς οι ψηφιακές τεχνολογίες χρησιμοποιούνται ευρέως στο χώρο των πληρωμών, οι κεντρικές τράπεζες έχουν αρχίσει να μελετούν τα κόστη και τα οφέλη της έκδοσης ενός ψηφιακού νομίσματος με ευρεία χρήση στις πληρωμές και το διακανονισμό. Συμπλήρωσε πως ένα d-euro θα αποτελεί τη νέα μορφή μετρητών ενός ψηφιακού οικοσυστήματος και πως η ΤτΕ μελετά και αναλύει τις εξελίξεις στον χώρο των πληρωμών και καινοτομιών με κύριους γνώμονες την ασφάλεια, αποδοτικότητα, και παροχή ίσων ευκαιριών στους συμμετέχοντες στην αγορά. Συνεπώς, μελετά, μέσα από τις ομάδες εργασίας και τις επιτροπές της ΕΚΤ, μια πιθανή ανάπτυξη ενός d-euro.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΤτΕ παρουσίασε τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την στάση του Ευρωσυστήματος απέναντι στο Ψηφιακό Νόμισμα Κεντρικών Τραπεζών (CBDC). Παρουσιάστηκαν τα βασικά σημεία της ερευνητικής προσπάθειας της ειδικής ομάδας της ΕΚΤ (HLTF-CBDC), καθώς και της κοινής δράσης επτά κεντρικών τραπεζών υπό την αιγίδα της BIS. Συγκεκριμένα αναφέρθηκαν οι βασικές αρχές, τα κίνητρα και τα σχεδιαστικά χαρακτηριστικά ενός πιθανού ψηφιακού ευρώ όπως τα αντιλαμβάνεται αυτή τη στιγμή το Ευρωσύστημα. Επίσης έγινε αναφορά στην εξειδικευμένη θεωρητική πρόταση της ΤτΕ για ένα ψηφιακό ευρώ που θα εκτελεί άμεσες πληρωμές χρησιμοποιώντας την υποδομή του TIPS. Τέλος, επισημάνθηκαν τα δυνητικά οφέλη και πλεονεκτήματα που θα προσφέρει η έκδοση ενός τέτοιου νομίσματος και προτάθηκε στους συμμετέχοντες να λάβουν μέρος στη σχετική δημόσια διαβούλευση που διοργανώνει η ΕΚΤ.

Από την πλευρά της η Κοινότητα έδειξε ενδιαφέρον για την πρόταση χρησιμοποίησης του TIPS ως υποδομής διακανονισμού πληρωμών σε CBDC μέσω του ανοίγματος DDAs (Dedicated Digital Accounts) από τα ΠΙ.

8. Άλλα θέματα

Έγινε σύντομη ενημέρωση για το συμβάν της 23/10/2020 στο TARGET2 από το αρμόδιο στέλεχος του Τμήματος Διαχείρισης Συστημάτων Πληρωμών της ΤτΕ.

Επόμενη συνάντηση (Μέσω τηλεδιάσκεψης Webex):

31 Μαρτίου 2021